

Hankesuunnitelma

Kontula metroasema, itäisen kulkuyhteyden muutokset

21.5.2024

1. Muutos, jota projektilla tavoitellaan

Kontulan metroasema on otettu käyttöön vuonna 1986. Asemalle on tehty peruskorjauksia vuosina 2002 ja 2008. Aseman itäpään liukuportaat ja hissi ovat välttävissä kunnossa, joten niiden uusiminen on ajankohtaista. Tasonvaihtolaitteiden uusiminen liittyy omana projektinaan asemalaiturin peruskorjaushankkeeseen, jolla tavoitellaan matkustajaviihtyvyyden ja -turvallisuuden nostoa.

2. Kytkeä Helsingin kaupungin strategiaan

Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 todetaan, että älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta, tiivistyvän kaupungin liikennejärjestelmän riittävä kapasiteetti ja toimivuus varmistetaan suunnittelemalla kaikki kulkumuodot ja huomioimalla niiden kytkeytyminen toisiinsa. Kaupunkistrategian mukaan alueiden tasapainoista kehitystä edistetään mm. panostamalla kaupunkiudistusalueisiin ja kaupunkiympäristön viihtyisyyteen. Julkisen tilan ja julkisten rakennusten investointeja käytetään keinona lisätä hyvinvointia ja houkuttelevuutta. Kontula sijaitsee kaupunkistrategiassa kaupunkiudistusalueeksi nimetyllä Mellunkylän alueella. Päättösehdotus tukee näitä kaupunkistrategian tavoitteita.

3. Investoinnin tavoitteet ja vaikuttavuus

Investoinnin tavoitteena on aseman laituritason matkustajaturvallisuuden ja käytettävyyden parantaminen. Aseman itäpään tasonvaihtolaitteiden uusiminen parantaa niiden käyttövarmuutta ja pienentää huoltokustannuksia. Kahden liukuportaan ratkaisulla voidaan hankkia nykyiseen tilaan metroaseman käyttötarkoitukseen parhaiten soveltuvat, järeät ja kovaa kulutusta kestävät portaat. Kulkuyhteysratkaisu, jossa kahden liukuportaan keskellä on kiinteä käyntiporras lisää laituritason poistumisturvallisuutta. Lisäksi liukuportaiden vika- ja huoltotilanteissa matkustajien kulkuyhteys on aina turvattu kiinteän portaan kautta.

4. Investoinnin kuvaus

Hankkeeseen sisältyy itäisen sisäänkäynnin kolmen vanhan liukuportaan purkaminen, kahden uuden liukuportaan asentaminen vanhojen tilalle sekä kiinteän käyntiportaan rakentaminen uusien väliin. Lisäksi asennetaan uusi henkilöhissi sisäänkäynnin vanhaan hissikuiluun.

5. Investoinnin rajaukset

Kontulan metroaseman laituritason perusparannus on erillinen hanke, joka sisältää laituritason perusparannustyöt oman hankesuunnitelmansa mukaisesti. Liukuportaiden ja hissien uusiminen tehdään samassa yhteydessä omana hankkeenaan. Tasonvaihtolaitteiden suunnittelu on aloitettu ennen Kontulan metroaseman laituritason peruskorjaushanketta, mutta tasonvaihtolaitteiden hanketta ei aiemmassa vaiheessa ollut valmista ohjelmoida osaksi toisen hankkeen toteutus päätöstä.

Laituritason perusparannuksen toteutuspäätöksen jälkeen molempien hankkeiden sisältö päätettiin kuitenkin aikatauluttaa laituritason peruskorjaushankkeen yleisaikatauluun. Edellä mainitulla menettelyllä metroasema voidaan kunnostaa yhdellä kerralla kokonaisvaltaisesti.

6. Kustannus-hyötyarvio

Aseman itäpään liukuportaat on uusittu vuonna 2008. Nykyisten liukuportaiden elinkaari on tavanomaista lyhyempi, sillä kyseiseen paikkaan ei voitu tuolloin sovittaa kestävästä kolmen liukuportaan ratkaisua. Uudella kahden liukuportaan ratkaisulla voidaan hankkia metroasematilaan parhaiten soveltuvat liukuportaat. Hissi on alkuperäinen vuodelta 1985, joten uusiminen on perusteltua samassa yhteydessä.

Liukuportaiden ja hissin uusiminen vähentää niiden käyttökatkoja ja huoltotarvetta. Nykyisissä liukuportaissa ja hississä on ollut merkittävästi toimintahäiriöitä. Uusien liukuportaiden energiankulutus vähenee paremman ohjattavuuden ja pienempien pyöriä massojen myötä. Uusittavan hissin huoltaminen on osoittautunut hankalaksi, koska varaosien saanti on vaikeaa.

7. Vaihtoehtoanalyysi

Vanhojen kolmen liukuportaiden saneeraus ei ole kannattavaa, sillä ne ovat liian kevytrakenteisia käyttötarkoitukseensa, jolloin niiden käyttöhäiriöt ja sitä kautta huoltotarpeet ovat tavanomaisia metroasemakäytössä käytettäviä liukuportaita suuremmat. Kulkuyhteys kiinteällä portaalla ja kahdella liukuportaalla antaa valmiudet hankkia kestävämmät liukuportaat nykyiseen paikkaan sekä varmistaa matkustajien kulun häiriötilanteissa. Hissi on alkuperäinen, jolloin sen elinkaari on käytetty myös varaosien suhteen. Näin ollen vaihtoehtoiset ratkaisut tasonvaihtolaitteiden uusimiselle eivät ole perusteltuja.

8. Kustannusarvio, hankesuunnitelman enimmäishinta ja kytkentä kustannusindeksiin

Hankkeen enimmäishinta on 1.300.000 euroa. Summan on arvioitu jakautuvan siten, että

- liukuporrashankinnan arvo on 600.000,00 eur
- kiinteän portaan rakentaminen 150.000,00 eur
- hissin uusiminen 200.000,00 eur
- rakennuttamis- ja projektinjohtokulut 150.000,00 eur
- hankevaraus 100.000,00 eur

Kustannusarvio hankesuunnitelman enimmäishintaa varten on laadittu yhdessä tasonvaihtolaitteasiantuntijan kanssa. Kustannusindeksinä on käytetty 02/2024 rakennuskustannusindeksiä.

9. Investoinnin rahoitussuunnitelma ja -malli

Infrakorvaus.

10. Aikataulu

- Suunnittelu 10/2023–12/2024
- Hankinta 04 - 06/2024
- Toteutus 02 - 10/2025

11. Hankinnat

- Liukuporras 2 kpl
- Hissi 1 kpl
- Kiinteä paikalla rakennettava käyntiporras 1 kpl

12. Vaikutukset käyttötalouteen

Hanke aiheuttaa 10 vuoden poistoajalla tasapoistoina 130.000 euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin. Arvioitu käyttötalousvaikutus 10 vuoden ajalta ilman poistoja on -30.000 euroa/vuosi huolto- ja energiakustannusten vähenemisen myötä.

13. Vaikutukset metro- tai raitioliikenteeseen

Ei vaikutuksia metroluikenteeseen. Matkustajien kulku portaiden kautta ei ole mahdollista uusimisen yhteydessä. Matkustajille järjestetään vaihtoehtoiset kulkureitit metroasemalle hankkeen toteutusvaiheen ajan.

14. Ympäristövaikutusten hallinta ja seuranta

Ilmastotavoitetta ei ole asetettu tavoitekuvauksessa, mutta hankkeen suunnittelussa ja kilpailutuksessa on huomioitu mm. päästöttömän työmaan vaatimuksia. Suunnitteluratkaisuissa on painotettu huollettavuutta ja energiatehokkuutta.

Rakentamisprojektin muiden ympäristövaikutusten (esim. melu, pöly, kemikaalit, jätteet, pilaantuneet maa-ainekset, työmaavedet, luontoarvot) hallinta tullaan edellyttämään kuvattavaksi pääurakoitsijan työmaakohteisessa työturvallisuussuunnitelmassa, johon sisällytetään myös ympäristövaikutuksiin liittyvät vaatimukset.

15. Projektin merkittävimmät riskit ja kuvaus, miten riskienhallinta toteutetaan projektissa

Projektiin on kiinnitetty riskienhallintaryhmä, joka käsittelee, kirjaa ja raportoi projektiin liittyviä riskejä säännöllisesti

Liukuporras- ja hissitoimitus tulee yhteensovittaa Kontulan metroaseman laituritason perusparannushankkeen kanssa, mikä on huomioitava toimituksen suunnittelussa, hankinnassa, aikataulutuksessa ja toteutuksessa. Kyseinen toimitus on sisällytetty koko metroasemahankkeen vaiheistussuunnitelmaan.